

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Ε Ι Δ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ
Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Μ Ε Ν Η Σ Φ Υ Τ Ο Π Ρ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Σ
Π Ε Ρ Ι Ο Χ Η Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Σ Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ * Τ Ε Χ Ν Ι Κ Ο Δ Ε Λ Τ Ι Ο

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ
Ταχ.Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος
Τηλέφ.: 2421066525-Fax: 2421069545
e-mail: pkpfpfevolou@minagric.gr

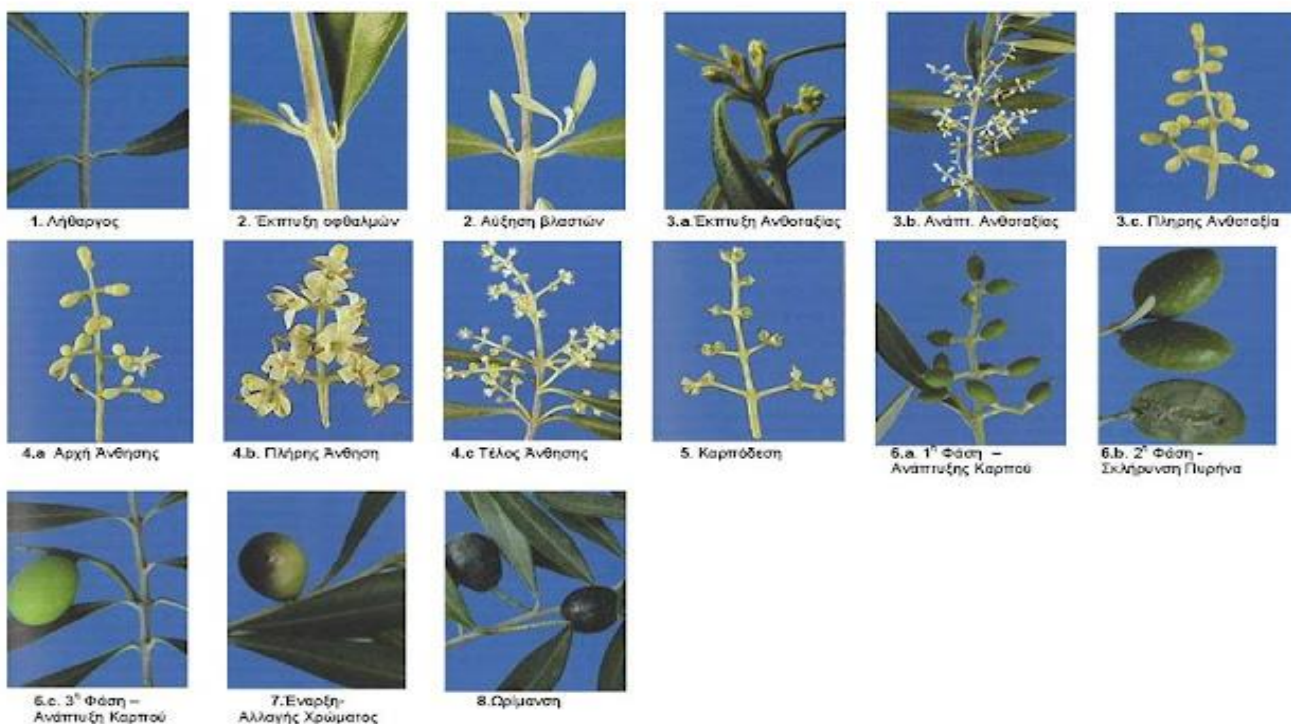
Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :
- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

Πληροφορίες: Ελ. Κουτλούκα
Δρ.Βασ. Γιουβάνης

ΕΛΙΑ: 3 / 30.04.2026

Ε Λ Ι Α

ΦΑΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΑΔΙΑ ΕΛΙΑΣ (Φωτο από: «Olea – Trattato di olivicoltura»)

Πηγή - GeoΔιαγνώσις Fb page

Σε όσιμες και πιο κρύες περιοχές οι ανθοταξίες βρίσκονται στο στάδιο της έκπτυξης (3β) και στις πλέον πρώιμες στο στάδιο της πλήρους ανθοταξίας (3γ).

Η ανθοφορία ανάλογα με την περιοχή φαίνεται να κυμαίνεται σε μέτρια ως χαμηλά επίπεδα και σίγουρα είναι κατώτερη εκείνης του περασμένου έτους.

ΠΥΡΗΝΟΤΡΗΤΗΣ

Ακμαίο πυρηνοτρήτη

Προνύμφη πυρηνοτρήτη τρεφόμενη με τα αναπαραγωγικά όργανα των ανθέων.

Ο πυρηνοτρήτης και ο δάκος αποτελούν τους σπουδαιότερους εντομολογικούς εχθρούς της ελιάς, διότι είναι δυνατό να προκαλέσουν μεγάλη απώλεια στην παραγωγή.

Είναι μικρολεπιδόπτερο που συμπληρώνει τρεις γενιές ετησίως, η καθεμιά σε διαφορετικά βλαστικά όργανα της ελιάς.

Η φυλλοφάγος ή φυλλόβιος γενιά αν και μεγαλύτερης διάρκειας (Σεπτέμβριος-Μάρτιος) κατά κανόνα δεν προκαλεί αξιόλογη ζημιά και για το λόγο αυτό δεν αποτελεί στόχο καταπολέμησης. Άλλωστε, εντομοκτόνες επεμβάσεις εναντίον αυτής της γενεάς κατά τα τέλη του χειμώνα είναι αμφιβόλου αποτελεσματικότητας λόγω του ακανόνιστου ρυθμού εξόδου των προνυμφών από τις στοές των φύλλων και κυρίως διότι κατά την εποχή των επεμβάσεων δεν είναι ακόμη γνωστό αν θα υπάρξει ανθοφορία και καρποφορία των ελαιόδένδρων.

Οι προνύμφες της ανθοφάγου ή ανθόβιας γενιάς (Απρίλιος-Μάιος) αναπτύσσονται ανάμεσα στις ανθοταξίες τρεφόμενες από τα αναπαραγωγικά όργανα των κλειστών και ανοικτών ανθέων, τα οποία και καταστρέφουν.

Σε περίπτωση μεγάλης ανθοφορίας η ζημιά που προκαλούν οι προνύμφες στην παραγωγή συνήθως είναι μικρής οικονομικής σημασίας, διότι ένα ποσοστό 3-5% καρπόδεσης θεωρείται αρκετό για να δώσει μία ικανοποιητική παραγωγή.

Επέμβαση με ευρέως φάσματος εντομοκτόνα (πυρεθροειδή) εναντίον της ανθόβιας γενιάς συνιστάται μόνο στην περίπτωση πολύ χαμηλής ανθοφορίας και ταυτόχρονα υψηλής πληθυσμιακής πίεσης του εντόμου. Ωστόσο, μία τέτοια επέμβαση θεωρείται ιδιαίτερα επιβλαβής, διότι η περίοδος εφαρμογής της συμπίπτει χρονικά με την περίοδο δραστηριότητας των περισσότερων ωφέλιμων εντόμων (παρασιτοειδών και αρπακτικών) που παρασιτούν τους εχθρούς της ελιάς.

Αποτελεσματική καταπολέμηση των ανθοφάγων προνυμφών του πυρηνοτρήτη με ταυτόχρονη προστασία της ωφέλιμης πανίδας και του περιβάλλοντος γενικότερα, είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω έγκαιρων επεμβάσεων με μικροβιακά σκευάσματα στελεχών του *Bacillus thuringiensis*.

Όμως, πρέπει να γίνει σαφές ότι μία χημική ή μικροβιακή επέμβαση εναντίον της ανθόβιας γενιάς, παρά τη σημαντική μείωση του πληθυσμού των προνυμφών που επιφέρει, δεν είναι ικανή να προστατεύσει τον ελαιόκαρπο από την προσβολή της επακόλουθης γενεάς, ώστε να μην είναι αναγκαία επέμβαση με εντομοκτόνα στη γενεά αυτή. Αυτό σημαίνει ότι μείωση, έστω και σημαντική, του πληθυσμού του εντόμου στην ανθόβια γενιά, δεν σημαίνει ότι ο πληθυσμός του εντόμου στην επόμενη καρποφάγο γενεά θα είναι πάντα μικρός ή μικρότερος από εκείνον της ανθόβιας.

Η πτήση των ακμαίων της φυλλόβιας γενιάς έχει αρχίσει σε όλες τις περιοχές ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα. Οι συλλήψεις ακμαίων του εντόμου στις φερομονικές παγίδες κυμαίνονται κατά

τόπους σε υψηλά επίπεδα. Ωστόσο, η εικόνα αυτή είναι απλώς ενδεικτική και δεν μπορεί και δεν πρέπει να αντιπροσωπεύει κάθε ελαιοκομική περιοχή και ελαιώνα.

Για το λόγο αυτό συστήνεται στους παραγωγούς να αναρτήσουν φερομονικές παγίδες παρακολούθησης του εντόμου στους ελαιώνες τους, καλύπτοντας όλη την έκταση του ελαιώνα. Η καταμέτρηση των ακμαίων στις παγίδες καλό είναι να γίνεται δύο φορές την εβδομάδα και να υπολογίζεται ο αριθμός των συλλήψεων ανά ημέρα, προκειμένου να είναι συγκρίσιμος. Ο αριθμός των παγίδων εξαρτάται από την έκταση και το σχήμα του ελαιώνα και ισχύει ότι όσο πυκνότερο το δίκτυο των παγίδων, τόσο αντικειμενικότερη είναι η εικόνα της δραστηριότητας των ακμαίων του εντόμου.

Σε χρονιές πλούσιας ανθοφορίας, η παρακολούθηση του πληθυσμού της φυλλόβιας γενιάς του πυρηνοτρήτη έχει μικρή σημασία, με εξαίρεση χρονιές που η ανθοφορία είναι εξαιρετικά φτωχή.

Αντιθέτως, στο στάδιο του καρπιδίου η παρακολούθηση της πτητικής δραστηριότητας των ακμαίων της ανθόβιας γενιάς έχει ύψιστη σημασία για την προστασία της παραγωγής.

ΨΥΛΛΑ Ή ΒΑΜΒΑΚΑΔΑ

Βαμβακάδα προνυμφών ψύλλας σε ανθοταξίες.

Αυτή την εποχή αρχίζουν να σχηματίζονται πάνω στην τρυφερή βλάστηση και κυρίως πάνω στις αναπτυσσόμενες ανθοταξίες λευκές βαμβακώδεις και κολλώδεις μάζες. Πρόκειται για ομάδες προνυμφών του εντόμου ψύλλα ή βαμβακάδα της ελιάς, οι οποίες τρέφονται μυζώντας χυμούς. Τα λευκά εκκρίματα που περιβάλλουν το σώμα τους, καθώς και τα μελιτώδη απεκκρίματά τους θεωρείται ότι σε μεγάλους πληθυσμούς θα μπορούσαν να εμποδίσουν την άνθηση και την καρπόδεση, αν και κάτι τέτοιο δεν έχει αποδειχθεί.

Συνήθως δεν απαιτείται χημική καταπολέμηση του εντόμου, παρά μόνο σε περιπτώσεις ελαιώνων με μικρό ποσοστό ανθοφορίας και με μεγάλη προσβολή από το έντομο.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα κατά τη διάρκεια της άνθησης και όπου αυτό είναι αναγκαίο να γίνονται κατά τις απογευματινές ώρες.

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Οι εικόνες που δίνονται και παρουσιάζουν συμπτώματα προσβολής ασθενειών και εχθρών είναι απλώς ενδεικτικές και σκοπό έχουν την καλλίτερη κατανόηση των φυτοπαθολογικών προβλημάτων από τους καλλιεργητές. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο διάγνωσης από μέρους των παραγωγών. Για θέματα διάγνωσης πάσης φύσεως προσβολών των φυτών, οι καλλιεργητές σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα σε εξειδικευμένους γεωπόνους.

Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο www.minagric.gr.

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος

Δρ Θεόδωρος Μόσχος